

COM ARRIBAR-HI

Des de Guardiola, caldrà agafar la carretera en direcció a la Rovira Roja (BV-2151) i, recorreguts uns dos-cents metres, agafarem a mà dreta el camí de la Maçana. Un rètol ens indica l'Ermita de Sant Joan de la Maçana. Seguint el camí, més endavant, travessarem la riera de Llitrà i més endavant ens trobarem davant del mas que dona el nom al barri. Haurem de vorejar-lo per darrera i seguir el camí que baixa. A mà dreta, just abans de travessar el pas de la riera, girarem per un baixador que es fica dins la vinya. En un racó d'aquesta, sota un gran roure, hi ha la font de la Maçana. Per arribar-hi també es pot agafar la ruta que ens porta a la font de Cal Ton Llop, només cal seguir el camí principal que ve de Cal Xic Ticarona i, un cop passada la riera, girar a mà esquerra i vorejar la vinya fins a la font.

HISTÒRIA

La Maçana de Font-rubí s'esmenta com a casa o alou des de l'any 1120. Més tard sembla l'origen d'aquesta font. Al costat de la font hi ha gravada la data de 1811 i el nom de qui sembla ser obra, o al menys, per qui fou feta construir. El nom de Pau Valles. No coincideix aquest llinatge amb els que es citen a l'origen d'aquest lloc ni amb l'actual. Les últimes reformes importants de la masia daten del segle XVIII, pocs anys després es va construir la font.

Com a curiositat històrica, cal citar l'existència d'un antic poblat cossetà a les immediacions, concretament al bosquet proper de l'Alzinar Gran de la Maçana, en el qual es van fer troballes, encara que malauradament moltes van ser destruïdes en una explanació. Els cossetans foren un poblat pre-romà que ocuparen terres del Camp de Tarragona, la Conca de Barberà i el Penedès. La ciutat de Cissa fou presa pels romans l'any 218 aC. Aquesta ciutat, origen dels cossetans, estava situada en un punt del litoral català incert, lluny del mar segons les descripcions romanes durant la conquesta. Consta que s'hi han trobat restes de ceràmica i monedes.

L'INDRET

Tot i que l'indret, al peu d'una vinya i un camí, no el fan ideal per a passar-hi el dia, la font és realment maca i molt elaborada. La font raja dins una mina feta de pedres i totxo, sota una volta de mig punt. El conjunt és encastat en un marge, reforçat a banda i banda per un mur de totxo arrebossat amb terra i calç. En un lateral, encastat al mur, hi ha un carreu gravat on es llegeix "ME FEV FER PAV VALLES LO ANY 1811". Un arc de quart de punt dona accés a la mina i just a sobre, corona el conjunt una teuladeta semicilíndrica que cobreix la mina. Sobre el talús, darrera la font, un gran roure hi dona ombra. S'intueixen uns escalons que baixen a la mina, però ara la terra i el fullatge o cobreix tot.

